

Vestfold og Telemark

FYLKESKOMMUNE

BAMBLE KOMMUNE
Postboks 80
3993 LANGESUND

Seksjon for samfunn og plan

Vår dato: 14.03.2022
Deres dato: 10.03.2022
Vår referanse: 20/35164-8
Deres referanse: 20/01301-277
Vår saksbehandler: Thale Høiskar
Heltberg

Administrativ uttalelse til offentlig ettersyn - rullering av kommuneplanens arealdel - 2015-2025 - Bamble kommune

Vestfold og Telemark fylkeskommune viser til oversendelse datert 10.03.2022 vedrørende offentlig ettersyn av kommuneplanens arealdel 2015-2025 for Bamble kommune. Fylkeskommunen har fått utsatt uttalefrist til 09.05.2022.

Fylkeskommunens uttalelse til offentlig ettersyn av planforslaget består av to deler; det politiske saksfremlegget med vedtaksprotokoll fra sakens behandling i hovedutvalg for klima, areal og plan (HKAP) og dette brevet.

Det er i det følgende gitt tilbakemeldinger til enkelte områder der fylkeskommunen fremmer innsigelse til området jf. vedtaksprotokoll fra behandlingen i HKAP, samtidig som forutsetninger for regulering/utbygging av området kommenteres i det administrative brevet. Det er fordi det erfaringsmessig viser seg å være utfordrende å komme med disse innspillene på senere tidspunkt, dersom ting endres på vei mot 2.gangsbehandling i kommunen.

Planarbeidets hensikt og bakgrunn

Kommunen oppgir at hensikten med rulleringen er å evaluere temaene i gjeldende arealdel i forhold til utvikling og kommunenes mål.

Bamble kommune har ved rulleringen hatt spesielt fokus på:

- Bruk og vern av 100-metersbeletet
- Fortetting Langesundshalvøya
- Lokalsenter Rugtvedt, Feset og Herre
- Marin transport og kystnæring
- Vern av produktive jordbruksarealer
- Avklaring av vegtrasé Sundby-Ris, Tangvaldveien
- Eksisterende reguleringsplaner

Det er lagt til grunn en videreføring av strategier fra gjeldende plan (vedtatt 18.06.15).

Postadresse:
Postboks 2844
3702 Skien

Besøksadresse:
Fylkesbakken 10, Skien
Svend Foyngate 9, Tønsberg

Sentralbord:
35 91 70 00
post@vtfk.no

Org. no.:
821 227 062

vtfk.no

Fylkeskommune har tidligere uttalt seg til varslet om oppstart av planarbeid, jfr. vårt brev av 29.04.2020. I uttalelsen ble det blant annet lagt vekt på viktigheten av Bystrategi Grenland-samarbeidet og oppfølging av føringene i regional plan for samordna areal og transport i Grenland (ATP Grenland), for å nå felles vedtatte mål, samt Bamble kommunes mulighet for deltagelse i en ny bypakke og langsiktig byvekstavtale.

Saken ble den 17.11.2021 diskutert i Regionalt planforum.

Fylkeskommunens roller og ansvar

Vestfold og Telemark fylkeskommune har mottatt planforslaget til uttalelse i medhold av plan- og bygningslovens § 5-2. Fylkeskommunen skal bidra til at nasjonale og regionale føringer blir fulgt opp i alt planarbeid. Vi har en rolle som regional utviklingsaktør, planmyndighet og som planfaglig veileder. Fylkeskommunens uttalelse gis med grunnlag i mål, prinsipper og anbefalinger, slik de er nedfelt i overordnede nasjonale og regionale styringsdokumenter.

Fylkeskommunens vurdering

Vestfold og Telemark fylkeskommune vil i punktene nedenfor kommentere på de delene av planforslaget som berører våre ansvarsområder:

Regionale planer - ATP Grenland

Se saksfremlegg til politisk behandling og vurderinger av planforslaget opp mot regional plan for samordna areal og transport i Grenland.

Strandsone

Kommunen har foreslått å fastsette en byggegrense mot sjø i utvalgte deler av kommunen. Kommunen har gjort et stort arbeid og fylkeskommunen følger kommunens argumentasjon for en tredeling av kommunen med ulike prioriteringer for vern og utbygging.

Det er imidlertid en svakhet at kommunen ikke har lagt opp til tydeligere prinsipper for trekking av linja, det gjør det utfordrende for innbyggere og høringsinstanser å følge kommunens begrunnelse for de valgene som er tatt.

Vi ser også at det enkelte steder er tegnet byggegrense i områder som er avsatt til LNF-formål. Dette vurderes som uheldig at LNF-formålet ikke åpner for utbygging, en byggegrenser gir da uklare føringer for arealene.

Barn- og unge

Vi ser at det er gjort en god jobb med å tydeliggjøre bestemmelsen 2.5.4 angående krav til lekeplasser. Vi anbefaler imidlertid kommunen å legge til at uteoppholdsarealene og lekeplassen skal være skjermet for støy, forurensning fra luft, trafikkfarer og andre helsefarlige forhold i miljøet.

Jordvern

Det er flott at kommunen har et høyt fokus på jordvern og velger å ta ut arealer som er dyrket mark og dyrkbar mark. Vi vil anbefale kommunen å endre bestemmelsen i pkt. 3.4.2 til:

Bestemmelse i kommuneplanens arealdel jf. pbl. § 11-9 nr. 8:

Gjenbruk av matjord

I reguleringsplan jf. pbl § 12-1 som tillater formålsendring eller omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord, skal det kreves matjordplan. Den skal sikre at matjordlaget brukes til matproduksjon på oppfyllingsområder for ny dyrka jord eller forbedring av dyrka eller dyrkbar jord.

Forslag til matjordplan skal følge med som del av høringsgrunnlaget ved offentlig ettersyn av reguleringsplan.

Det må utarbeides bestemmelser som sikrer at matjorda ivaretas i henhold til matjordplanen.

Næring

Frier Tråk er et næringsområde av nasjonal betydning, som svarer opp både Hurdalsplattformen og fylkestingets engasjement for utvikling av ny grønn kraftkrevende industri. Det er få områder i landet som er godt egnet til slike ekstra store satsninger. Det er illustrerende at området nådde opp som ett av fire alternativer i landet da Joint Battery Initiative med Equinor, Hydro og Panasonic utredet muligheten for etablering av en stor batterifabrikk i Norge. Området vurderes som et særdeles viktig bidrag til realisering av både regional og nasjonal grønn næringspolitikk. Sammen med karbonfangstanlegget i Brevik er dette antakelig det viktigste bidraget til å realisere regionale og lokale ambisjoner om Norges og verdens første klimapositive region.

Samferdsel

Bestemmelsene

Under rekkefølgekrav til teknisk infrastruktur i punkt 2.4.2 bør det tas inn at avkjørsel/kryss fra offentlig veg i tråd med gjeldende håndbøker og trafikksikker skolevei (gjelder boligområder) skal være ferdig etablert før byggeområdene tas i bruk.

Kjørstad 78/1,2. Nye hytter, boliger og næringsområde

Det må påregnes at konsekvensene, eventuelle nye områder for utbygging ved Kjørstad, vil få på eksisterende infrastruktur og trafikksituasjon vil måtte utredes på reguleringsplannivå. Vallevegen er smal/svingete og mangler tilrettelegging for myke trafikanter og betjener mange hytter og dagsbesøkende om sommeren. Området er allerede høyt belastet med trafikk om sommeren, og ytterligere areal til byggeformål vil kunne utfordre vegens tålegrense vesentlig.

Findal – Langrønningen

De store nye næringsarealene og boligområdene i dette området medfører en omfattende satsning på ett nytt tettsted. Eventuelle nye boliger vil tilhøre Rønholt skole, og kunne få trafikksikker skolevei. Hvordan avkjørsel- og gang-/sykkelvegtilknytning skal gjøres vil avklares i reguleringsplanarbeid.

Boligområdet som er planlagt på motsatt side av fylkesvegen i forhold til skolen vil antagelig måtte få planfri kryssing av fylkesvegen av hensyn til skolebarna. Det forutsette at det stilles rekkefølgekrav til trygg skolevei i reguleringsplan.

Tilrettelegging for gående og syklende mellom Rugtvedt og Herre

Det bør sikres en forbindelse slik at det blir sammenhengende gang-/sykkel – vei mellom Rugtvedt og Herre. Dette er ikke sikret i plansammenheng pr. nå. I dag kan syklister sykle langs nærings-/industriområdene mellom Herreveien og fjorden, men gjeldende reguleringsplaner «blokkerer» muligheten for dette i framtida, og reguleringsplanen for Frier – Tråk har ikke rekkefølgekrav til etablering av gang-/sykkelveg langs Herrevegen som sikrer sammenheng for myke trafikanter mellom Herre og Rugtvedt.

Klima og energi

I planbeskrivelsens kapittel 6.4 er det skrevet at *Bamble skal være en attraktiv, inkluderende og klima- og miljøvennlig kommune*. Vi savner imidlertid en konkret målsetting for arealdelplanens klimaeffekt og ambisjonsnivå for klimagassreduksjon. Fylkestinget har vedtatt et mål om 60 % reduksjon i direkte klimagassutslipp innen 2030, sammenlignet med 2009.

Arealdelen mangler et regnskap for klimagassutslipp ved arealbruksendringer, som anbefalt i uttalelsen vår til planprogrammet for Bamble kommunes arealdel. Størrelsen på netto klimagassutslipp av endret arealbruk (CO₂-utslipp per innspillsområde), har ikke blitt inkludert i arealdelplanens vurdering av hvilke omdisponeringer som skal prioriteres. Vi mener at klimagassutslipp knyttet til arealendringer hører inn som et tema under miljø som skulle vært konsekvensvurdert for hvert innspillsområde, på samme måte som naturressurser, naturmangfold, vannmiljø o.a. I uttalelsen vår til planprogrammet for arealdelen ble det også vist til relevante verktøy for å estimere klimaeffekten av spesifikke arealbruksendringer. Et slikt arealregnskap er lagt frem av kommunen selv som et aktuelt tema i planprogrammet til Bambles kommunedelplan for klima og energi 2022-2031. Arealdelplanens kobling til denne kommunedelplanen for klima og energi kan med fordel tydeliggjøres i planbeskrivelsen.

Det er positivt at avsnittet 2.3.2 *Energibruk* har en bestemmelse om at *Lading for el-bil skal vurderes i alle nye reguleringsplaner for utbyggingsområder*. Den påfølgende retningslinjen kan vurderes å gjøres om til en bestemmelse for å bidra til optimal klimaeffekt av kommunens arealdelplan: *Det oppfordres til bruk av alternative, miljøvennlige, energikilder til oppvarming av næringsbygg, eksempelvis biobrensel, jordvarme eller bruk av strøm fra solcellepanel. Det skal redegjøres for de vurderingene som er gjort for å oppnå redusert energibruk, klimagassutslipp og bruk av alternative, fornybare energikilder, jf. til enhver tid gjeldende tekniske forskrift og kravene i kommunens energi- og klimaplan.*

Det er positivt at det i ROS-analysen er inkludert risiko- og sårbarhetsforhold i kombinasjon, herunder vurdering av endrede konsekvenser når det legges klimapåslag for relevante naturforhold.

Idrett-, friluftsliv og vilt

Fylkeskommunen synes det er veldig bra at kommunen har lagt inn hensynsoner med tilknyttet bestemmelse for viltpassasjene over og under E18. Det er ellers ingen merknader i forhold til det regionale vilthensynet.

Kulturarv

Bamble har mange viktige kulturminner med stor tidsdybde og variasjon i type. Alt fra kulturmiljøene i Riksantikvarens NB!-register, kulturlandskap og kulturmiljø med fornminner og gamle gårder, til kyst- og krigsminner. I kommuneplanens arealdel er det viktig å avmerke viktige kulturmiljø, kulturlandskap og kulturminner på riktig måte, samt gi disse bestemmelser og/eller retningslinjer. Riksantikvaren har utarbeidet en [veileder om planlegging etter plan- og bygningsloven](#).

Konsekvensutredning

Vi gjør oppmerksom på at det er feil i konsekvensutredningen, da det er flere nye planområder som ligger i, eller like inntil, kulturminner og/eller kulturmiljøer uten at dette er omtalt eller utredet. Vi viser til innspill i det følgende.

Plankart

Vi ber om at H570 bevaring kulturmiljø blir oppført i tegnforklaringen i Temakart Stathelle kommunesenter.

Kulturminneplan

Arbeidet med kulturminneplan, og ferdigstilling av denne, vil kunne gi viktige bidrag inn i annet planverk, ikke minst kommuneplanens arealdel. Ved å merke ut viktige kulturmiljø i en kulturminneplan vil man kunne peke ut de områdene som ikke bør fortettes. Bamble kommune er godt i gang med kulturminneplanen og vi ser det som svært positivt at kommunen vurderer å ta inn kulturmiljø som er definert så langt i planarbeidet.

Listeførte kirker og omgivelser

Planen har vært oversendt Riksantikvaren og deres uttalelse er som følger:

Riksantikvaren kan ikke se at planforslaget berører kirker fra middelalderen der Riksantikvaren har første linjeansvaret.

Fra 01.01.2021 ble kirkeloven erstattet med ny lov om tros – og livssynssamfunn. Dette innebærer at det generelle byggeforbudet på 60 m fra kirkebyggene har bortfalt. Det er forutsatt fra nasjonalt hold at kommunene definerer soner rundt kirkene slik at deres landskapsmessige betydning ivaretas; se [rundskriv om forvaltning av kirke, gravplass og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø](#).

Kirker har ulik status (fredet, listeført, ingen vernestatus), og for tiltak på eller i selve kirkebyggene er det biskopen som har godkjenningsmyndighet. Når det gjelder kirkenes omgivelser er det

derimot ingen føringer i relevante lovverk, med unntak av kulturminnelovens paragraf om skjemming av automatisk fredete kulturminner; altså middelalderkirker, kirker fra 1537-1649 og gravplasser.

I fravær av et generelt byggeforbud anbefaler vi på det sterkeste Bamble kommune å utarbeide bestemmelsesområder rundt kirkene med tilhørende bestemmelser om ivaretagelse av kirkenes virkning i landskapsrommet og øvrige kulturhistoriske interesser. Dette gjelder både de fredede og listeførte kirker, og bør vurderes også for de som ikke har denne formelle statusen.

Oversikt over de ulike kirkebyggene i Bamble:

Middelalderkirker- og ruiner
(automatisk fredet)

- Bamble kirkeruin
Olavskirken og
middelalderske kirkegård

Andre kirkebygg som kan ha
arkitektonisk verdi; eller verdi for
omgivelsene. Deres verdi er ikke vurdert.
Dette er kun en oversikt

- Langesund kirke
- Brevik kirke
- Stathelle kirke

Listeførte kirker

- Bamble kirke
- Herre kirke

Bestemmelser og retningslinjer

Vi ser at våre innspill fra 15.11.2021 ikke er tatt til følge, men vi opprettholder våre vurderinger og anbefaler kommunen å følge opp våre innspill.

Generelle bestemmelser

2.6.6 Estetikk, miljø, landskap og grønnstruktur

Deler av bestemmelsen åpner for brudd mot tilgrensende bebyggelse. Denne formuleringen er uheldig og i strid med [Riksantikvarens bystrategi](#). Vi anbefaler å stryke denne setningen: «Avvik eller brudd med tilgrensende bebyggelse kan vurderes i tilfeller hvor disse tilfører området nye kvaliteter».

2.7.2 Bevaringsverdige bygninger og kulturmiljø

Her bør det omformuleres litt. Det er også overlapp mellom retningslinjer og bestemmelser. Saksbehandlingsregel om 1850-bygg må strykes.

Hensynssoner

4.2.5 bevaring kulturmiljø, H570. Her er det direkte feil i omtalen av listeførte kirkers omgivelser som må rettes. Nytt lovverk gjelder og listeførte kirkes omgivelser må sikres etter pbl med egne bestemmelser og soner for disse. Vi viser til avsnitt om Listeførte kirker og omgivelser ovenfor.

4.3.3 Båndlegging H730

Bestemmelsen bør omformuleres slik at det skilles ut automatisk fredede kulturminner og vedtaksfredede/forskriftsfredede kulturminner.

Det må ryddes i vedleggene om viktige kulturmiljø. Det som er fredet etter kulturminneloven må samles.

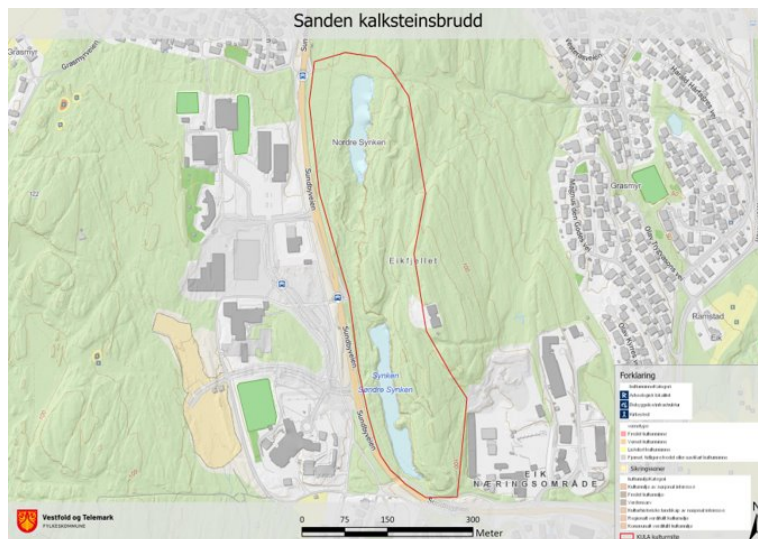
Innspill til planområder

Kulturarv har merknader til flere av planområdene og viser til oppsummerende tabell nedenfor. Det er enkelte områder som legger til rette for tiltak i, eller like inntil, kulturmiljøer i by, tettsted og landskap som har nasjonal og/eller regional verdi. Disse er trukket ut fra tabellen og blir omtalt særskilt i det følgende nedenfor.

Nr108 Synken, Grasmyr – Sanden kalksteinsbrudd – nasjonal og regional verdi

Sanden kalksteinsbrudd er et kulturlandskap av nasjonal og regional verdi, og kalksteinsbruddet ligger godt synlig og lesbart i terrenget, i et etablert turområde. Områdets landskapskarakter fra bruddets driftsfase er bevart, selv om det delvis er fylt med vann i dag.

Hydro hadde større og mindre kalksteinsbrudd flere steder til sin produksjon av kunstgjødsel i Notodden og Rjukan. De tre hovedbruddene, Store Arøya, Sanden og Kjørholt, ligger alle på en kalksteinsrygg som går fra kysten og innover langs fjorden i Grenland. De hører til hver sin fase av produksjonen. Kalksteinsbruddet ved Sanden ble etablert da behovet for kalk økte. Det besto av tre åpne brudd tett ved hverandre som fungerte samtidig fra 1910 til 1929, i perioden da Birkeland-Eyde-metoden ble benyttet til produksjon av kunstgjødsel. Kalksteinen ble fraktet med taubane over åsen mot øst til fjorden ved Ekstrand. Banen er ikke bevart, men det er bruddene som i dag er delvis fylt med vann. Kalksteinen fra Sanden var grå med ca. 0,5% organisk stoff, slik at Norgessalpeteren fikk en grå farge som den siden beholdt. Da Hydro i 1929 endret produksjonen og metodene som ble benyttet til produksjon, var kalksteinsbruddet ved Sanden blitt for lite. Sanden er det best bevarte kalksteinsbruddet av de tre hovedbruddene som Hydro hadde. Det ligger åpent og karakteristisk til i landskapet.

Kalksteinsbruddet ved Sanden dokumenterer viktige sider ved Hydros råvaretilgang og er dermed en del av historien til Rjukan-Notodden Industriarv, som er UNESCO verdensarv. Kalksteinsbruddet har bidratt til den andre industrielle revolusjon og til endringer i matvareproduksjonen i Norge og verden. Det kulturhistoriske landskapet knytter kysten og den banebrytende industrietableringen inne i landet sammen, og er viktig i fortellingen om norsk og internasjonal industrihistorie første halvdel av 1900-tallet.

Det er knyttet store opplevelsesverdier og kunnskapsverdier til landskapet som slutter opp om verdiene til verdensarven Rjukan-Notodden. Deler av området er avsatt til H560 bevaring naturmiljø. Vi anbefaler på det sterkeste at kommunen avsetter området til bestemmelsesområde som bevaringsverdig kulturmiljø og avmerker området i plankart.

NR11 Trolldalheia – Trolldalen fort nasjonal og regional verdi

Trolldalen fort er av nasjonal og regional verdi og var en del av 'Festung Norwegen' – et festningsverk som ble etablert langs norskekysten av den tyske okkupasjonsmakten, som del av Atlanterhavsvollen. Fortet er ett av om lag 300 kystfort som ble oppførte i Norge under andre verdenskrig. Selv om mye av bebyggelsen som har tilhørt fortet er borte, er det fortsatt løpegraver, dekningsrom, bunkere, kanonstillinger og tunneller fulle av piggråd bevart.

Gjeldende reguleringsplan viser at deler av planområdet er avsatt til bevaringsområde festningsanlegg 2. verdenskrig med tilhørende bestemmelser. Det er igangsatt en endring av gjeldende reguleringsplan og kulturarv ga flere innspill til varsel om oppstart av planarbeid i brev av 03.05.2019. Vi opprettholder våre vurderinger gitt i den sammenhengen, og anbefaler kommunen å ta dette inn her med et bestemmelsesområde. disse med inn i videre planarbeid.

Nr39 Frier Tråk – Tråk gruve- og bergverksdrift – nasjonal og regional verdi

Tråk gruve- og bergverksdrift er et kulturlandskap med bergverksdrift av regional og nasjonal kulturmiljøverdi. Enkelte av bergverksminnene i området har sjeldenhetsverdi fordi de var i drift i kort tid på 1500-tallet og derfor i mindre grad er berørt av senere gruvedrift.

Kommunen vurderer at tiltaket vil medføre store negative konsekvenser for kulturminner og landskap, og konkluderer med å justere grensen og at endelig avgrensning av næringsområdet avklares i detaljreguleringsplan. I vurderingen av redusert løsning ser vi at det oppsummeres med:

I tillegg vil fire automatisk fredete kulturminner og 8 flere kulturminner fra nyere tid (ikke fredete) kunne ivaretas i området. Den samlede konsekvensgraden for kulturminner og kulturmiljø for hele planområdet vil likevel ikke endres.

Tråk gruve- og bergverksdrift er av nasjonal og regional verdi. Kulturarv ser at kommunen foreslår å redusere arealer og regulere tilstrekkelig bufferavstand for å begrense konsekvenser mot kulturmiljøet. Dette ser vi som positivt og vi anbefaler å regulere til bevaring med tilpassede bestemmelsesområder for kulturmiljøet slik at lesbarheten i landskapet ivaretas.

Fortetting i eller like inntil NB!-områder!:

NB!-registeret er en oversikt over kulturmiljøer av nasjonal interesse i byer og tettsteder som det må vises særlige hensyn til i forbindelse med vern og utvikling. I planbeskrivelsen vurderer kommunen at NB!-områdene Stathelle og Langesund ikke er egna til fortetting. Vi ser det som positivt og støtter kommunens vurdering i at den strenge holdningen til fortetting i NB!-områdene Stathelle og Langesund opprettholdes. Kommunen vurderer at randsonen også er sårbar for fortetting, og vi støtter dette. Vi viser til [Riksantikvarens bystrategi](#) og [andre veiledere](#) som er fine å se til ved by- og stedsutvikling. Herfra vil vi særlig peke på viktigheten av tilpasning til kulturminner og kulturmiljø.

Planområde Nr 90 Stathelle 107/235 er foreslått endret til bolig. Området ligger i nærhet til både NB-området i Stathelle og Croftholmen som begge er av regional og nasjonal verdi. Vi opprettholder fortsatt våre innspill til varsel om oppstart av detaljregulering av Tostrup Brygge 18.05.2021. Vi vil understreke at det er svært viktig at planen i sine bestemmelser og arealdisponeringer tar høyde for å tilpasse seg sin sentrale plassering mellom disse to kulturmiljøene, både hva gjelder materialbruk, høyder, volumer og kvalitet i den arkitektoniske utformingen.

Oversikt over innspill til planområder

I tabellen fremgår våre merknader fra både arkeologi og nyere tids kulturminner. Noen områder har vesentlige merknader, og andre områder er mindre vesentlige. Vi har valgt å ta med kun områder vi har merknader til, og utelatt områder vi ikke har merknader til. Det er også opplyst om det er behov for arkeologiske registreringer for å oppfylle undersøkelsesplikten i Lov om kulturminner (kml) § 9 før vedtak av reguleringsplan/søknad.

Vi gjør oppmerksom på at merknader fra arkeologi står i vanlig skrift, mens merknader fra nyere tid står i kursiv.

Tabell 1 Oversikt over nye planområder

Nr	Innspillso mråde	Formål	Daa	Merknader
8	Rørholtfj orden	Småbåthavn	2	Behovet for kml § 9 vurderes ifm reguelringsplan/tiltak.
12	Kjørstad	Fritidsbolig, næring, bolig	315	Kml § 9-registreringer påkrevd. Høyt potensial for funn av steinalderboplasser. <i>Det er eldre bebyggelse i og like inntil planområdet og kommunen bør vurdere lokal kulturminneverdi av disse. Vi anbefaler kommunen å vurdere virkning av ny arealbruk for eksisterende bebyggelse og omgivelser.</i>
13	Ytre Høgås	Fritidsbolig	1	Behovet for kml § 9 vurderes ifm reguleringsplan/tiltak. Må ses i sammenheng med innspillsområde 12.
24,25 , 26, 27	Langrønn ingen	Næring	366	Kml § 9-registreringer påkrevd. Høyt potensial for funn av steinalderboplasser.
37	Riis gård	Næring	157	Allerede kjente aut.freda km innenfor planområdet må tas hensyn til. Kml § 9- registreringer påkrevd. Høyt potensial for flere funnområder. <i>Hensyn til fjernvirkning av Bamble kirke (listeført) bør med i bestemmelsene.</i>
37	Riis gård	Bolig	123	Krav til kml § 9-registreringer. Potensial for aut. freda kulturminner. <i>Vi anbefaler sterkt å oppretholde jordbrukslandskapet i kulturlandskapet rundt Bamble kirke og kirkeruin. I planområdet er det eldre gårdsbebyggelse som vi anbefaler kommunen å vurdere lokal kulturminneverdi av og deres omgivelser, og lage bestemmelser som sikrer kulturmiljøet ved nybebyggelse.</i>
38	Snippen, Herre	Bolig/næring/ friområde	1	Ingen krav til kml § 9-registreringer. Lite areal. Ingen kjente km. <i>Innspill nyere tids kulturminne, se Barfod gård.</i>

Vestfold og Telemark

FYLKESKOMMUNE

39	Frier-Tråk	Næring	316 2	Undersøkelsesplikt oppfylt i forbindelse med planoppstart Frier-Tråk i 2021. Høyt antall aut. freda lokaliteter. <i>Nasjonal og regional verdi. Se anbefaling i tekst.</i>
41 og 75	Findal gård	Bolig	9	Undersøkelsesplikten i kml § 9 oppfylt i forbindelse med reguleringsplan for Rugtvedt-Surtebogen.
42	Gbnr 23/9 (Rugtvedt)	Bolig	4	Behovet for kml § 9 vurderes ifm reguleringsplan/tiltak.
47	Nylende/ Rønholt	Bolig	114	Kml § 9-registreringer påkrevd. Potensial for funn av aut. freda km, spesielt steinalderboplasser. <i>Eldre bygningsmiljø. Vi ber kommunen vurdere om kulturmiljøet har lokal verdi.</i>
57	Dørdal	Bolig	7	Undersøkelsesplikt kml § 9 oppfylt i forbindelse med reguleringsplan for E18. <i>Vi anbefaler kommunen å vurdere virkning av ny arealbruk for eksisterende bebyggelse og omgivelser.</i>
59	Barfod gård	Bolig/kultur-friluft/ turistformål	0	Justering formål. Ingen krav til kml § 9 - registreringer. <i>For å kunne opprettholde vern av Barfod gård anbefaler vi å bevare det ubebygde naturområdet og regulere til grøntareal som en buffer mellom boligareal i vest og industri i øst.</i>
65	Bamble helsehus	Privat/offentlig tjenesteyting	6	Kml § 9-registreringer påkrevd. Potensial for funn av aut. freda km.
65	Langøya	Kombinert næring og kystkultur	13	Behov for kml § 9 registreringer må påregnes. <i>Nyre tids kulturminne, se anbefaling for Nr 12.</i>

Vestfold og Telemark

FYLKESKOMMUNE

71	Bakkevann	Næring, bolig, fortetting av hytter	446	<p>Høyt antall allerede kjente aut.freda km innenfor planområdet som må tas hensyn til. Kml § 9-registreringer påkrevd i arealer som ikke tidligere er registrert. Høyt potensial for flere funnområder. <i>Deler av den gamle postvegen mellom Dørdal og Masterød bør reguleres til bevaring med hensynsone. Fra gården Dørdal går vegen langs nordvestre bredd av Bakkevannet og passerer rett nord for Skaugtjenna før den går over Masterøddalen og ned til gården Masterød. Masterød gård var gjestgiveri, skysstasjon og postgård. Gårdsbygningene bør kommunen vurdere lokal kulturminneverdi av og vi anbefaler kommunen å vurdere virkning av ny arealbruk for eksisterende bebyggelse og omgivelser. Vi ser det som positivt å avsette et område til visningssenter for kulturminner av ulike vegtyper i området i forbindelse med E18. For informasjon om bevaring av gamle vegger og veifar, se håndboka «Gamle vegger og vegfar – en håndbok i vern og tilrettelegging» av Riksantikvaren og Statens Vegvesen</i></p>
71	Bakkevann massede poni	Næring	543	Allerede kjente aut.freda km innenfor planområdet som må tas hensyn til. Kml § 9-registreringer påkrevd i arealer som ikke tidligere er registrert. Høyt potensial for flere funnområder.
76	Høvik	Fritidsbebyggelse/ offentlig formål	24	Kml § 9-registreringer påkrevd. Potensial for funn av aut. freda km. <i>Isdam fra slutten av 1800-tallet like ved området. Vi anbefaler kommunen å vurdere lokal kulturminneverdi, og avsette isdam til hensynsone kulturmiljø, samt vurdere virkning av ny arealbruk for eksisterende bebyggelse og omgivelser.</i>
79	Feset	Bolig	91	Kml § 9-registreringer påkrevd. Potensial for funn av aut. freda km. <i>Nyere tids kulturminne, se anbefaling for Nr 12.</i>
81	Storøy	LNF – øke hensynsone H550	243	Ingen krav til kml § 9 -registreringer. <i>Vi anbefaler kommunen å vurdere lokal kulturminneverdi av eldre bygningsmiljøet innenfor hensynsonen, men</i>

Postadresse:
Postboks 2844
3702 Skien

Besøksadresse:
Fylkesbakken 10, Skien
Svend Foymsgate 9, Tønsberg

Sentralbord:
35 91 70 00
post@vtfk.no

Org. no.:
821 227 062

vtfk.no

Vestfold og Telemark

FYLKESKOMMUNE

				<i>også Åsland gård som er like utenfor og om mulig ta denne med i hensynssonen.</i>
90	Stathelle (107/235)	Bolig	0	<i>Endring av formål. Ingen krav til kml § 9 - registreringer. Vi opprettholder våre innspill til varsel om oppstart av detaljregulering av Tostrup Brygge 18.05.2021. Vi vil understreke at det er svært viktig at planen i sine bestemmelser og arealdisponeringer tar høyde for å tilpasse seg sin sentrale plassering mellom disse to kulturmiljøene, både hva gjelder materialbruk, høyder, volumer og kvalitet i den arkitektoniske utformingen.</i>
100	Herre, Livtangen	Transformasjonsområde	0	<i>Dersom reguleringsplan vil omfatte arealer i sjø må kml § 9-registreringer påventes. Vi anbefaler på det sterkeste at man ser på fjernvirkning til Herre kirke (listeført kirke). Det er eldre bebyggelse i nærheten til planområdet og kommunen bør gjøre en verneverdi av disse. Vi anbefaler kommune å vurdere virkning av ny arealbruk for eksisterende bebyggelse og omgivelsene. Vi minner videre om nærheten til Herre som utgjør et kulturmiljø med gammel verneverdig bebyggelse. Den visuelle opplevelsen av dette kulturmiljøet bør ikke forringes.</i>
101	Herre, Bamble cellulose	Transformasjonsområde	0	<i>Vi minner videre om nærheten til Herre som utgjør et kulturmiljø med gammel verneverdig bebyggelse. Den visuelle opplevelsen av dette kulturmiljøet bør ikke forringes. Det er sammenhengende verneverdig eldre bygningsmiljø like inntil planområdet og kommunen bør gjøre en verneverdi av disse. Vi anbefaler kommune å vurdere virkning av ny arealbruk for eksisterende bebyggelse og omgivelsene. Vi anbefaler også at man ser på fjernvirkning til Herre kirke (listeført kirke).</i>
104	Feset	LNF spredt boligbebyggelse	89	<i>Kml § 9-registreringer påkrevd. Potensial for funn av aut. freda km. Nyere tids kulturminne, se anbefaling for Nr 12.</i>
105	Nylende		0	<i>Nyere tids kulturminne, se anbefaling for Nr 12.</i>
106	Langesund, skoletomt	Transformasjonsområde	0	<i>Behov for Kml § 9-registreringer må vurderes i forbindelse med regulering. Vi anbefaler kommunen å vurdere virkning av ny arealbruk for eksisterende bebyggelse og omgivelser, og særlig med hensyn til fjernvirkning mot NBI-området</i>

Postadresse:
Postboks 2844
3702 Skien

Besøksadresse:
Fylkesbakken 10, Skien
Svend Foymsgate 9, Tønsberg

Sentralbord:
35 91 70 00
post@vtfk.no

Org. no.:
821 227 062

vtfk.no

Vestfold og Telemark

FYLKESKOMMUNE

				<i>Langesund sentrum, eldre bebyggelse utenfor dette området. Det bør sikres gode bestemmelser og retningslinjer for tilpasning til omgivelser.</i>
107	Rosland	Offentlig (VA)	25	Behovet for kml § 9 vurderes ifm reguleringsplan/tiltak.
108	Synken, Grasmyr	Offentlig (VA)	14	<i>Nasjonal og regional verdi. Se omtale og anbefaling i tekst.</i>
110	Hafsund	Havn	4	Behov for Kml § 9-registreringer må vurderes i forbindelse med regulering. <i>Vi gjør oppmerksom på at tiltakene vil kunne påvirke den freda bygningen Villa Busk med område rundt. Det er også noe eldre bebyggelse i området som vi anbefaler kommunen å vurdere lokal verneverdi av. Vi anbefaler kommunen å vurdere virkning av ny arealbruk for eksisterende bebyggelse og omgivelser, og vi anbefaler på det sterkeste å få inn bestemmelser om fjernvirkning, samt avmerking av freda bygning og områdefredning i plankart med hensynssone.</i>
111	Åstadheia	Offentlig (VA)	9	Behovet for kml § 9 vurderes ifm reguleringsplan/tiltak. <i>Nyere tids kulturminne, se anbefaling Nr 76.</i>
113	Bakkevanet	Friområde (badeplass)	0	Tiltak bør ses i sammenheng med Nr. 71 bakkevann.
114	Stathelle	Sentrumsformål	0	<i>Nyere tids kulturminne, se anbefaling for Nr 12.</i>

Avslutningsvis

Vestfold og Telemark fylkeskommune ser frem til videre arbeid med kommuneplanens arealdel i Bamble kommune, og ber kommunen ta kontakt for videre samarbeid.

Vestfold og Telemark

FYLKESKOMMUNE

Med vennlig hilsen

Gerd-Louise Wessel
plankoordinator

Thale Høiskar Heltberg
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Saksbehandler

Gerd-Louise Wessel - koordinering/planfaglig	tlf. 924 07 389	e-post: gerdlouise.wessel@vtfk.no
Thale Høiskar Heltberg – planfaglig	tlf. 400 76 464	e-post: thale.heltberg@vtfk.no
Dag Steinar Ragvin – samferdsel	tlf. 941 69 476	e-post: dag.steinar.ragvin@vtfk.no
Sarah Wahlberg Lund – nyere tids kulturminner	tlf. 903 69 217	e-post: sarah.wahlberg.lund@vtfk.no
Trude Aga Brun - automatisk freda kulturminner	tlf. 909 61 787	e-post: trude.aga.brun@vtfk.no
Lasse Asmyhr- vilt	tlf. 988 64 599	e-post: lasse.asmyhr@vtfk.no
Karl-Otto Mauland – landbruk	tlf. 333 44 237	e-post: karlotto.mauland@vtfk.no
Magnar Simensen – næring	tlf. 333 44 282	e-post: magnar.simensen@vtfk.no
Marianne Haukås - klima og miljø	tlf. 359 17 220	e-post: marianne.haukaas@vtfk.no

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
BAMBLE KOMMUNE		Postboks 80	3993 LANGESUND

Kopimottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
STATENS VEGVESEN		Postboks 1010 Nordre Ål	2605 LILLEHAMMER
STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK		Postboks 2076	3103 TØNSBERG
NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)		Postboks 5091 Majorstua	0301 OSLO

Postadresse:
Postboks 2844
3702 Skien

Besøksadresse:
Fylkesbakken 10, Skien
Svend Foymsgate 9, Tønsberg

Sentralbord:
35 91 70 00
post@vtfk.no

Org. no.:
821 227 062

vtfk.no